

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 26.9.2006
COM(2006) 548 τελικό

2005/0043 (COD)

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ
ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

σύμφωνα με το άρθρο 251 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο της συνθήκης ΕΚ

σχετικά με

**την κοινή θέση του Συμβουλίου ενόψει της έκδοσης της απόφασης του Ευρωπαϊκού
Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το 7ο πρόγραμμα πλαίσιο δραστηριοτήτων
έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (2007-
2013)**

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ
ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

σύμφωνα με το άρθρο 251 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο της συνθήκης ΕΚ

σχετικά με

την κοινή θέση του Συμβουλίου ενόψει της έκδοσης της απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το 7^ο πρόγραμμα πλαίσιο δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (2007-2013)

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Ημερομηνία διαβίβασης της πρότασης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο (έγγραφο COM(2005) 119 τελικό - 2005/0043(COD) και 2005/0044(CNS)) : 13 Απριλίου 2005

Ημερομηνία γνωμοδότησης της Επιτροπής των Περιφερειών: 16 Νοεμβρίου 2005

Ημερομηνία γνωμοδότησης της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής: 14 Δεκεμβρίου 2005

Ημερομηνία γνωμοδότησης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε πρώτη ανάγνωση: 15 Ιουνίου 2006

Ημερομηνία διαβίβασης της τροποποιημένης πρότασης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο: 28 Ιουνίου 2006

Ημερομηνία καθορισμού της κοινής θέσης: 25 Σεπτεμβρίου 2006

2. Η ΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΘΕΣΗΣ

Κατ'εφαρμογή του άρθρου 251 της συνθήκης ΕΚ, στην παρούσα ανακοίνωση εκτίθεται η στάση της Επιτροπής έναντι της κοινής θέσης για το 7^ο πρόγραμμα πλαίσιο έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης που καθόρισε το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία, στις 25 Σεπτεμβρίου 2006, μετά την επίτευξη πολιτικής συμφωνίας στις 24 Ιουλίου 2006. Την ίδια ημερομηνία επιτεύχθηκε επίσης πολιτική συμφωνία σχετικά με το πρόγραμμα πλαίσιο της Ευρατόμ.

Σε γενικές γραμμές, η κοινή θέση διατηρεί τη δομή και το περιεχόμενο του προγράμματος πλαισίου όπως προτάθηκε από την Επιτροπή και, συνολικά, είναι σε μεγάλο βαθμό συνεπής με τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Το Συμβούλιο ενσωμάτωσε στην κοινή θέση τη μεγάλη πλειονότητα των τροπολογιών που είχε εγκρίνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, γνωμοδοτώντας σε πρώτη ανάγνωση (15 Ιουνίου 2006), και οι οποίες έγιναν δεκτές από την Επιτροπή στην τροποποιημένη πρότασή της¹.

3. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΘΕΣΗ

Η Επιτροπή θεωρεί την κοινή θέση ως ικανοποιητική βάση για τη συνέχιση των διαπραγματεύσεων επί του προγράμματος πλαισίου, με την προοπτική να επιτευχθεί συμφωνία σε δεύτερη ανάγνωση.

Σχετικά με τον προϋπολογισμό, το Συμβούλιο (και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο) επικύρωσε το συνολικό ποσό των 50.521 εκατομ. ευρώ που εισηγήθηκε η Επιτροπή στην τροποποιημένη πρότασή της², μετά τη σύναψη της διοργανικής συμφωνίας μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για δημοσιονομική πειθαρχία και χρηστή δημοσιονομική διαχείριση³ στις 17 Μαΐου 2006.

Όσον αφορά την κατανομή του προϋπολογισμού, η κοινή θέση είναι γενικά συνεπής με την τροποποιημένη πρόταση της Επιτροπής και με τη γνώμη του Κοινοβουλίου, με τις ακόλουθες εξαιρέσεις:

- Στο πρόγραμμα «Συνεργασία»,
 - αύξηση των ποσών για πέντε *θεματικούς τομείς*: «Υγεία», «Νανοεπιστήμες, νανοτεχνολογίες, υλικά και νέες τεχνολογίες παραγωγής», «Ενέργεια», «Περιβάλλον», καθώς και μικρή αύξηση για τις «Κοινωνικοοικονομικές και ανθρωπιστικές επιστήμες»·
 - μείωση στον θεματικό τομέα «Ασφάλεια και διάστημα».
- Στο πρόγραμμα «Ικανότητες»
 - σημαντική μείωση στο σκέλος «Υποδομές έρευνας» και μείωση στο σκέλος «Ενσωμάτωση της επιστήμης στον κοινωνικό ιστό»·
 - αύξηση των ποσών για τα σκέλη «Έρευνα προς όφελος των ΜΜΕ» και «Ερευνητικό δυναμικό» και μικρή αύξηση για τις «Δραστηριότητες διεθνούς συνεργασίας».

Μολονότι υπάρχει μεγάλη αντιστοιχία μεταξύ προτεινόμενων δραστηριοτήτων και προϋπολογισμού, τα μειωμένα κονδύλια που προβλέπονται για τις «Υποδομές» και τον θεματικό τομέα «Ασφάλεια και διάστημα» ενδέχεται να μην επιτρέψουν να υλοποιηθούν πλήρως οι δραστηριότητες που προτείνονται στην κοινή θέση.

Σχετικά με τη δομή του προγράμματος, η κοινή θέση διατηρεί τα διάφορα στοιχεία του όπως προτάθηκαν από την Επιτροπή, μεταξύ των οποίων η επικέντρωση στους θεματικούς τομείς και η ευέλικτη προσέγγιση που υιοθετείται στο πρόγραμμα, λαμβανομένης υπόψη της

¹ COM(2006)364 τελικό της 28.06.2006

² COM(2005) 119 τελικό/2 της 24.05.2006

³ EE C 139 της 14.6.2006, σ. 1

επταετούς διάρκειάς του. Η Επιτροπή συμφωνεί στο ότι η συνεκτική ανάπτυξη των πολιτικών θα πρέπει να αποτελεί χωριστό σκέλος του προγράμματος «Ικανότητες». Το Συμβούλιο, ωστόσο, ευθυγραμμιζόμενο με το Κοινοβούλιο, διαχώρισε τα δύο πεδία του θεματικού τομέα «Ασφάλεια και διάστημα», με αποτέλεσμα να προτείνει δέκα θεματικούς τομείς. Η Επιτροπή πιστεύει ότι με τη συνένωση των δύο πεδίων θα μπορούσε να επιτευχθεί σημαντική ευελιξία και συνεργία.

Όσον αφορά το περιεχόμενο της έρευνας, στην κοινή θέση περιελήφθη μεγάλο ποσοστό των τροπολογιών που ενέκρινε το Κοινοβούλιο και οι οποίες έγιναν δεκτές από την Επιτροπή στην τροποποιημένη πρότασή της. Η Επιτροπή διευκρίνισε στην τροποποιημένη πρότασή της ότι, λόγω της μείωσης του προϋπολογισμού, δεν συμπεριέλαβε τροπολογίες που θα συνεπάγονταν διεύρυνση του αντικειμένου των θεματικών τομέων, με αποτέλεσμα να χρειάζονται περισσότεροι πόροι. Η Επιτροπή θεωρεί ότι στην κοινή θέση τηρείται ουσιαστικά η αρχή αυτή, με την οποία πάντως έρχεται σε αντίθεση η προσθήκη του «Καθεστώτος διερευνητικών επιχορηγήσεων» για τις ΜΜΕ στο πρόγραμμα «Ικανότητες». Η Επιτροπή πιστεύει ότι ο προϋπολογισμός θα πρέπει να προορίζεται αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση έργων.

Η Επιτροπή επικροτεί την ενδυνάμωση του κειμένου για τις ΜΜΕ με την υπόδειξη συγκεκριμένων μέτρων στους θεματικούς τομείς, καθώς και με την ποιοτική και ποσοτική ανάλυση, προσέγγιση την οποία η Επιτροπή θεωρεί αποτελεσματικότερη από τον καθορισμό τεχνητών στόχων, που δεν υιοθέτησε στην τροποποιημένη πρότασή της.

Το Κοινοβούλιο αποδίδει μεγάλη σημασία στις κοινές τεχνολογικές πρωτοβουλίες, καθώς και στα προγράμματα «Ιδέες» και «Ανθρωποι».

- Σχετικά με τις κοινές τεχνολογικές πρωτοβουλίες, η κοινή θέση περιλαμβάνει τις τροποποιήσεις των κριτηρίων προσδιορισμού των πρωτοβουλιών αυτών.
- Στο πρόγραμμα «Ιδέες» συμπεριελήφθησαν, αφενός σημαντικές διασαφηνίσεις σχετικά με τη διάρκεια και την ανανέωση της θητείας των μελών του επιστημονικού συμβουλίου, τον ρόλο του και τις ρυθμίσεις που αφορούν τη διοίκηση και τη στελέχωσή του και, αφετέρου, πρόβλεψη για την επανεξέταση των δομών και των μηχανισμών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας από ανεξάρτητο φορέα το 2010, τα αποτελέσματα της οποίας θα υποβληθούν στο Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
- Όσον αφορά το πρόγραμμα «Ανθρωποι», επήλθε σειρά αλλαγών, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται παραπομπές στους δεσμούς του συγκεκριμένου προγράμματος με άλλα μέρη του προγράμματος πλαισίου και με άλλα κοινοτικά προγράμματα, προσθήκες που καθιστούν σαφή τη διεθνή διάσταση αυτού του μέρους του προγράμματος πλαισίου, καθώς και υποδείξεις ως προς τη δημιουργία κατάλληλων συνθηκών εργασίας για τους ερευνητές και ως προς τον τρόπο συγχρηματοδότησης.

Τέλος, τα κριτήρια στήριξης νέων υποδομών έρευνας είναι πιο λεπτομερή, ενώ αναγνωρίζεται η σημασία των περιφερειακών παραμέτρων για την κατασκευή νέων υποδομών.

Για την έρευνα με αντικείμενο τα βλαστοκύτταρα, η Επιτροπή δέχθηκε να προσθέσει στην τροποποιημένη πρότασή της ένα άρθρο που ορίζει ποιοι τομείς έρευνας δεν θα

χρηματοδοτούνται βάσει του 7^{ου} προγράμματος πλαισίου, σύμφωνα με τη σχετική τροπολογία του Κοινοβουλίου. Το Συμβούλιο συμπεριέλαβε το άρθρο αυτό στην κοινή θέση του και η Επιτροπή κατέθεσε δήλωση επιβεβαίωσης της εφαρμοστέας πρακτικής (βλ. παράρτημα).

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η κοινή θέση, που καθορίστηκε με ειδική πλειοψηφία στις 25 Σεπτεμβρίου 2006, συγκλίνει σε μεγάλο βαθμό με τις θέσεις τόσο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όσο και της Επιτροπής. Στην κοινή θέση έχει ληφθεί υπόψη μεγάλο ποσοστό των τροπολογιών που εγκρίθηκαν από το Κοινοβούλιο σε πρώτη ανάγνωση και ενσωματώθηκαν στην τροποποιημένη πρόταση της Επιτροπής. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή υποστηρίζει την κοινή θέση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Για το 7^ο πρόγραμμα πλαίσιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει να διατηρηθεί το ίδιο δεοντολογικό πλαίσιο, όπως στο 6^ο πρόγραμμα πλαίσιο, για τη λήψη των αποφάσεων που αφορούν τη χρηματοδότηση έρευνας με αντικείμενο τα ανθρώπινα εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει να διατηρηθεί το εν λόγω δεοντολογικό πλαίσιο, επειδή έχει αναπτύξει εμπειρική προσέγγιση με υπευθυνότητα για έναν πολύ ελπιδοφόρο επιστημονικό τομέα, η οποία αποδείχθηκε ότι λειτουργεί ικανοποιητικά στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων στα οποία συμμετέχουν ερευνητές από πολλές χώρες όπου επικρατούν πολύ διαφορετικές καταστάσεις από πλευράς ρυθμίσεων.

- (1) Η απόφαση για το 7^ο πρόγραμμα πλαίσιο (ΠΠ7) εξαιρεί ρητά από την κοινοτική χρηματοδότηση τρεις τομείς έρευνας:
 - τις ερευνητικές δραστηριότητες με αντικείμενο την κλωνοποίηση του ανθρώπου για αναπαραγωγικούς σκοπούς·
 - τις ερευνητικές δραστηριότητες με στόχο την τροποποίηση της γενετικής κληρονομιάς των ανθρώπινων όντων, οι οποίες ενδέχεται να καταστήσουν κληρονομικές τις εν λόγω τροποποιήσεις·
 - τις ερευνητικές δραστηριότητες που αποβλέπουν στη δημιουργία ανθρώπινων εμβρύων αποκλειστικά και μόνο για ερευνητικούς σκοπούς ή για σκοπούς εξασφάλισης βλαστοκυττάρων, μεταξύ άλλων μέσω μεταφοράς πυρήνων σωματικών κυττάρων.
- (2) Δεν θα χρηματοδοτηθεί καμία δραστηριότητα που απαγορεύεται σε όλα τα κράτη μέλη. Δεν θα χρηματοδοτηθεί καμία δραστηριότητα σε κράτος μέλος όπου αυτή έχει απαγορευθεί.
- (3) Η σχετική με το ΠΠ7 απόφαση και οι διατάξεις για το δεοντολογικό πλαίσιο που διέπει την κοινοτική χρηματοδότηση της έρευνας με αντικείμενο τα ανθρώπινα εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα, δεν συνεπάγονται κατά κανένα τρόπο αξιολογική κρίση για το κανονιστικό ή δεοντολογικό πλαίσιο που διέπει τη σχετική έρευνα στα κράτη μέλη.
- (4) Στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν επιζητεί ρητά τη χρήση ανθρώπινων εμβρυϊκών βλαστοκυττάρων. Η ενδεχόμενη χρήση ανθρώπινων βλαστοκυττάρων, ανεξαρτήτως του εάν αυτά είναι ενήλικα ή εμβρυϊκά, υπόκειται στην κρίση των επιστημόνων, με γνώμονα τους στόχους που οι ίδιοι επιδιώκουν. Στην πράξη, από τους κοινοτικούς χρηματοδοτικούς πόρους που διοχετεύονται στην έρευνα με αντικείμενο τα βλαστοκύτταρα, το μεγαλύτερο – με διαφορά – ποσοστό διατίθεται για τη χρήση ενήλικων βλαστοκυττάρων. Δεν συντρέχει λόγος να αλλάξει η πρακτική αυτή κατά την εκτέλεση του ΠΠ7.
- (5) Κάθε έργο στο οποίο προτείνεται η χρήση ανθρώπινων εμβρυϊκών βλαστοκυττάρων πρέπει να υφίσταται με επιτυχία επιστημονική αξιολόγηση, κατά την οποία ανεξάρτητοι ειδικοί επιστήμονες εκτιμούν την αναγκαιότητα της χρήσης των εν λόγω βλαστοκυττάρων για την επίτευξη των επιστημονικών σκοπών.

- (6) Οι προτάσεις που υφίστανται με επιτυχία την επιστημονική αξιολόγηση υποβάλλονται κατόπιν σε αυστηρή δεοντολογική εξέταση, την οποία οργανώνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στην εξέταση αυτή λαμβάνονται υπόψη οι αρχές που αποτυπώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και σε συναφείς διεθνείς συμβάσεις, όπως η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Βιοϊατρική, που υπεγράφη στο Oviedo, στις 4 Απριλίου 1997, με τα συμπληρωματικά της πρωτόκολλα και η Οικουμενική Διακήρυξη της UNESCO για το Ανθρώπινο Γονιδίωμα και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Η δεοντολογική εξέταση χρησιμεύει επίσης για να ελέγχεται αν τηρούνται στις προτάσεις οι κανόνες των χωρών όπου θα διεξαχθεί η έρευνα.
- (7) Σε ειδικές περιπτώσεις, είναι δυνατόν να διενεργηθεί δεοντολογική εξέταση κατά τη διάρκεια του έργου.
- (8) Για κάθε έργο στο οποίο προτείνεται η χρήση ανθρώπινων εμβρυϊκών βλαστοκυττάρων πρέπει να ζητείται έγκριση από την αρμόδια εθνική ή τοπική επιτροπή δεοντολογίας, πριν από την έναρξή του. Πρέπει να τηρούνται όλοι οι εθνικοί κανόνες και όλες οι εθνικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ζητήματα όπως η γονική συναίνεση, η απουσία οικονομικών κινήτρων κ.λπ.. Θα εξακριβώνεται κατά πόσον το έργο περιλαμβάνει αναφορά σε μέτρα αδειοδότησης και ελέγχου που πρόκειται να ληφθούν από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους όπου θα διεξαχθεί η έρευνα.
- (9) Οι προτάσεις που υφίστανται με επιτυχία την επιστημονική αξιολόγηση, καθώς και τις δεοντολογικές εξετάσεις σε εθνικό ή τοπικό και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, θα υποβάλλονται προς έγκριση, κατά περίπτωση, στα κράτη μέλη, τα οποία θα συνέρχονται ως κανονιστική επιτροπή. Κανένα έργο που περιλαμβάνει τη χρήση ανθρώπινων εμβρυϊκών βλαστοκυττάρων δεν θα χρηματοδοτείται, εάν δεν έχει λάβει έγκριση από τα κράτη μέλη.
- (10) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα συνεχίσει να καταβάλλει προσπάθειες για να έχουν όλοι οι ερευνητές ευρεία πρόσβαση στα αποτελέσματα της χρηματοδοτούμενης από την Κοινότητα έρευνας με αντικείμενο τα βλαστοκύτταρα, προς όφελος τελικά των ασθενών σε όλες τις χώρες.
- (11) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα στηρίζει τις δραστηριότητες και τις πρωτοβουλίες που συμβάλλουν στο συντονισμό και στον εξορθολογισμό της έρευνας για τα ανθρώπινα εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα στο πλαίσιο δεοντολογικής προσέγγισης με υπευθυνότητα. Ειδικότερα, θα στηρίζει τη δημιουργία ευρωπαϊκού μητρώου σειρών ανθρώπινων εμβρυϊκών βλαστοκυττάρων. Η στήριξη του μητρώου αυτού θα επιτρέψει την παρακολούθηση των υφιστάμενων ανθρώπινων εμβρυϊκών βλαστοκυττάρων στην Ευρώπη, θα συντελέσει στη μεγιστοποίηση της χρήσης τους από τους επιστήμονες και μπορεί να βοηθήσει να αποφευχθεί η άσκοπη λήψη νέων σειρών βλαστοκυττάρων.
- (12) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εξακολουθήσει να εφαρμόζει την τρέχουσα πρακτική και δεν θα υποβάλει στην κανονιστική επιτροπή προτάσεις έργων που θα περιλαμβάνουν ερευνητικές δραστηριότητες με τις οποίες καταστρέφονται ανθρώπινα έμβρυα, μεταξύ άλλων για την εξασφάλιση βλαστοκυττάρων. Η εξαίρεση της χρηματοδότησης αυτού του σταδίου της έρευνας δεν εμποδίζει την κοινοτική χρηματοδότηση μεταγενέστερων σταδίων στα οποία χρησιμοποιούνται ανθρώπινα εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα.